

ЕВОЛЮЦІЯ СИСТЕМ ОПОВІЩЕННЯ НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ: ВІД ТРАДИЦІЙНИХ МЕДІА ДО ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У роботі проаналізовано еволюцію систем оповіщення населення в умовах воєнних конфліктів від традиційних медіа до сучасних цифрових платформ та визначено основні етапи їх розвитку у XX–XXI століттях. Обґрунтовано вплив технологічного прогресу на швидкість і ефективність інформування населення, а також роль програмного забезпечення й кібербезпеки у функціонуванні сучасних систем.

Ключові слова: системи оповіщення, воєнні конфлікти, цифрові платформи, інформаційна безпека, програмне забезпечення.

Abstract

The paper analyzes the evolution of public alert systems during military conflicts from traditional media to modern digital platforms and identifies the main stages of their development in the 20th and 21st centuries. The impact of technological progress on the speed and effectiveness of public information dissemination is substantiated, as well as the role of software engineering and cybersecurity in the functioning of modern systems.

Keywords: public alert systems, military conflicts, digital platforms, information security, software engineering.

Вступ

Воєнні конфлікти XX–XXI ст. суттєво вплинули на трансформацію інформаційного простору та систем оповіщення населення. Інформація в умовах війни виступає стратегічним ресурсом, що визначає рівень суспільної мобілізації, безпеки та координації дій [1]. Розвиток засобів комунікації безпосередньо пов'язаний із технологічним прогресом і зміною моделей взаємодії між державою та суспільством.

Метою роботи є аналіз еволюції систем оповіщення населення в умовах воєнних конфліктів, визначення основних етапів їх розвитку та оцінка впливу сучасних цифрових технологій на ефективність інформування населення.

Результати дослідження

На початку XX ст. основними каналами інформування були друкована преса, телеграф та офіційні урядові повідомлення. Система оповіщення мала централізований характер і перебувала під жорстким контролем держави. Інформація поширювалася повільно та виконувала не лише інформативну, а й пропагандистську функцію [2].

У період Другої світової війни провідним засобом масового інформування стало радіомовлення. Воно дозволило оперативного охоплювати широкі верстви населення, формувати громадську думку та здійснювати психологічний вплив. Паралельно розвивалися системи сиренного оповіщення, що забезпечували попередження про небезпеку в режимі реального часу.

У другій половині XX ст. телебачення та міжнародне мовлення стали інструментами інформаційного протистояння. Інформація набула глобального масштабу, а технологічні можливості супутникового зв'язку значно підвищили швидкість її поширення. Водночас суспільство поступово ставало залежним від технічної інфраструктури передачі сигналу.

Наприкінці XX – на початку XXI ст. відбулася цифрова трансформація систем оповіщення. Інтернет, мобільний зв'язок і смартфони змінили принципи комунікації, забезпечивши миттєву передачу повідомлень та інтерактивність. У сучасних умовах воєнних конфліктів застосовуються мобільні застосунки, push-сповіщення, геолокаційні сервіси та централізовані державні цифрові платформи [3].

Особливого значення набуває кібербезпека таких систем, оскільки вони стають об'єктами інформаційних та кібератак [4]. Надійність, масштабованість та безперервність функціонування програмного забезпечення визначають ефективність сучасних механізмів оповіщення.

Висновки

Отже, еволюція систем оповіщення населення демонструє перехід від централізованих традиційних медіа до багатоканальних цифрових платформ. Зростання швидкості передачі інформації супроводжується підвищенням вимог до технологічної стійкості та інформаційної безпеки. У XXI ст. якість програмних рішень стає важливою складовою забезпечення національної безпеки в умовах війни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Почепцов Г. Г. Сучасні інформаційні війни. Київ : Києво-Могилянська академія, 2015.
2. Українська журналістика у часи війни: захист права суспільства на правду // Радіо Свобода. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/ukrayinska-zhurnalistyka-u-chasy-viyny/33401382.html> (дата звернення: 04.02.2026).
3. Інформаційна війна та кібербезпека // Науковий блог Національного університету «Острозька академія». URL: <https://naub.oa.edu.ua/informatsijna-vijna-ta-kiberbezpeka/> (дата звернення: 05.02.2026).
4. Романова О. М. Кібербезпека під час повномасштабного вторгнення РФ // Часопис Київського університету права. 2024. URL: <https://chasprava.com.ua/index.php/journal/article/view/1075> (дата звернення: 06.02.2026).

Одрихівська Анастасія Олександрівна – студентка групи ІПІ-246, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: nastyavait0@gmail.com.

Одрихівська Анастасія О. – Faculty of Information Technologies and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: nastyavait0@gmail.com.

Науковий керівник – Герасимов Тимофій Юрійович – доктор історичних наук, доцент кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, Україна, e-mail: timger84@gmail.com

Supervisor – Gerasymov Tymofiy – doctor of historical sciences, assistant of professor of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia. e-mail: timger84@gmail.com